

Januar 2026

Att. Social- og Boligministeriet, Kontor for Handicap
naje@sm.dk med kopi til p-handicap@sm.dk

Høringsvar fra foreningen Danske Demenskoordinatorer (DKDK) over vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper

Landsforeningen for Danske Demenskoordinatorer (DKDK) er blevet opmærksom på ovennævnte høring. Selvom foreningen ikke fremgår af høringslisten, vælger vi at afgive et høringssvar, da regler og vejledning om magtanvendelse har væsentlig betydning for arbejdet med mennesker med demenssygdom og for de fagpersoner, der varetager denne indsats i praksis.

Vi skal samtidig anmode om, at foreningen fremover inkluderes på høringslisten ved lignende høringer.

Nedenfor følger vores bemærkninger til udkastet til vejledning.

Konfliktafværgelse og personalets rolle

På vejledningens side 34 anføres det, at konfliktafværgelse efter servicelovens § 124 b, stk. 2, kan omfatte situationer, hvor en oprørt beboer råber og bevæger sig tæt på en anden person, eller hvor en beboer forsøger at berøre en anden på en upassende eller uønsket måde. Det anføres videre, at personalet i sådanne situationer kan stille sig fysisk mellem de to personer for at skabe en fysisk barriere.

Det vurderes, at formuleringen rummer en vis uklarhed. Det bør tydeliggøres, at personalet *kan* anvende denne form for konfliktafværgelse, men ikke har en generel *pligt* til at bruge egen krop som fysisk barriere. En sådan præcisering er vigtig af hensyn til personalets retssikkerhed og arbejdsmiljø.

Derudover bør vejledningen forholde sig til behovet for relevant uddannelse og instruktion i, hvordan personalet i praksis kan agere konfliktafværgende uden at bringe sig selv eller andre i fare. Uden en sådan uddannelse kan der opstå usikkerhed om ansvar og skyld, fx i situationer hvor personalet vælger ikke at stille sig fysisk imellem to beboere, og der efterfølgende sker en skade. Det bør klart fremgå, at manglende fysisk indgriben i sig selv ikke kan betragtes som fejl eller forsømmelse.

Særlige døråbnere: Forsinkelse versus aflåsning

Vejledningen angiver på side 38, at det afgørende for anvendelse af særlige døråbnere efter servicelovens § 125 er, om systemet udgør en forsinkende faktor, eller om det reelt fungerer som en aflåsningmekanisme. Hvis systemet vurderes at have karakter af aflåsning, kan det ikke anvendes efter bestemmelsen.

Denne sondring vurderes som central, men samtidig utilstrækkeligt præciseret. Det bør tydeliggøres, hvordan der skal foretages en vurdering i praksis, herunder hvordan borgerens

kognitive funktionsnedsættelser indgår i vurderingen. En dør, som en borger ikke er i stand til at åbne uden hjælp på grund af kognitiv svækkelse, vil i praksis kunne fungere som en aflåsning – uanset den tekniske udformning.

Til eksempel vil døre med to håndtag, to trykknapper eller andre kombinationer, som kræver særlig forståelse, for mange borgere udgøre en reel barriere. Hvis der ikke er personale til stede, som kan hjælpe borgeren med at åbne døren og ledsage vedkommende, kan situationen opleves som indespærring. Vejledningen bør derfor klart forholde sig til, hvornår en forsinkelse i praksis bliver til en aflåsning.

Begrebsforvirring om at låse, forsinke og sikre døre

I afsnittet om særlige døråbnere fremgår det, at personalet ”øjeblikkeligt skal ophøre med at låse/sikre de pågældende døre” (side 40), hvis betingelserne ikke længere er opfyldt, og at sagen herefter skal indstilles til kommunalbestyrelsen med henblik på tilbagekaldelse af afgørelsen.

Denne formulering skaber begrebsmæssig forvirring, idet vejledningen i forhold til døråbnere ellers konsekvent understreger, at der ikke må ske aflåsning, men alene anvendes forsinkelse. Når der pludselig tales om at ”låse” døre, introduceres et begreb, som ifølge vejledningen netop ikke må anvendes. Det samme gælder begrebet ”sikre”, som heller ikke er klart defineret.

Det anbefales derfor, at vejledningen anvender konsekvent og entydig terminologi og klart redegør for forskellen mellem:

- at forsinke,
- at aflåse,
- og at sikre døre.

Uden en sådan begrebsmæssig afklaring risikerer vejledningen at skabe usikkerhed blandt personalet om, hvad der er lovligt, og hvordan de skal handle i konkrete situationer.

Opsummering

Det vurderes, at vejledningen på flere centrale punkter vil have gavn af præciseringer, der kan styrke både borgernes retssikkerhed og personalets arbejdsvilkår. Særligt sondringen mellem forsinkelse og aflåsning samt personalets ansvar i konfliktafværgende situationer bør beskrives mere klart og praksisnært.

På bestyrelsens vegne

Gitte Kirkegaard,
Formand for DKDK